

trợ thay hưởng là non loại, nhắm mắt làm sao cho đành. Giúp người tức là giúp mình, cứu người tức là cứu mình. Nếu buộc người ta tu hành theo mình mới cho thuốc, đó là ích kỷ.

Đạo Phật là một đạo cứu khổ, chẳng những cứu khổ về tinh-thần, mà cũng cứu khổ về vật-chất nữa. Vậy mới đúng câu thứ ba của Tam-tự.

23. **V.** Về sự tu-hành, có người nói rằng phải xuất-gia mới thành La-hán, mới thành Phật phải chăng ?

Đ. Cư-sĩ cũng chứng quả y như hàng xuất-gia vậy. Thành đạo do tâm, đâu phải do tướng.

Trong Thủ-Lăng-Nghiêm Phật có nói :

Sau khi ta diệt độ rồi, ta sẽ cho các vị Bồ-tát cùng các vị La-hán ứng sanh vào đời Mạt pháp, thác sanh đủ hình tướng trong các hạng người, để cứu độ những kẻ trầm luân. Trong khi thác sanh như vậy, hoặc làm thân thầy tu, hoặc làm thân cư-sĩ, làm vua, làm lễ tướng, làm đồng nam đồng nữ ; cho đến làm gái mãi dâm, làm đàn bà góa, làm kẻ gian lận trộm cắp, làm người hàng thịt, buôn người v.v... Nhất là ăn chung ở lộn, làm cùng nghề với các giai-cấp người trong xã-hội, lừa dối giảng nói pháp Phật cho họ nghe, khiến cho thân làm họ nhập vào bụi giặc ngộ.

Công việc làm như vậy, nhưng không bao giờ tự nói rằng mình thiệt là Bồ-tát, là La-hán giảng sanh.

Theo lời huyền ký của Đức Thế-tôn : « Đến đời Mạt-pháp, đạo của Ngài sắp tiêu diệt. Lúc ấy các hàng cư-sĩ đứng ra phục hưng và làm về vang đạo Phật ». Nếu cư-sĩ tu không chứng quả thánh, thì Đức Thế-tôn đời nào giao phó sứ mạng quá lớn lao, quá thiêng liêng như vậy.

24. **V.** Đó là tôi nghe lời truyền ngôn của người ta, làm cho tôi tin lầm mà thối chuyễn. Vậy phải làm thế nào ?

Đ. Ông hãy y theo kinh luật trên đây mà đình chánh những lời truyền ngôn ấy. Ở trên thế gian này, ai biết ai là gì mà dám phê-bình này nọ, hoặc cho rằng không xuất-gia thì không đắc đạo. Biết đâu những người bạch y cư-sĩ, những hạng bần cùng, những thợ-thuyền lao-động, những đàn-bà góa, v.v... đều là hiện thân của các vị Bồ-tát hay La-hán mà Phật sai xuống lập hạnh lợi tha để cứu đời.

Trong kinh Niết-Bàn quyển ba có một đoạn nói như vậy : « Khi ông Ca-Điếp nhắc-nhở tới các hàng Tỷ-kheo hay tụng đọc kinh điển, hay suy-nghĩ toạ thiền, hay khuyên kẻ khác làm việc bố-thí và giữ giới luật, thì Phật nói rằng :

Này Ca-Điếp ơi ! Ông nên biết rằng những vị Tỷ-kheo mà tu hành như thế, chẳng những không ích lợi gì cho mình, mà cũng chẳng ích lợi gì cho chúng-sanh cả. Mấy ông chỉ là những người tu-hành biếng nhác, mặc dù họ có giữ giới lĩnh nghiêm đi nữa. Đối với chúng-sanh, mấy ông không có làm được việc gì lợi ích cả ! »

Phải làm việc từ-thiện xã-hội, mới đúng với ý muốn của Phật.

II

CHƯƠNG HAI

TAM-QUI NGOẠI — TAM-QUI NỘI

25. **V.** Sau khi tôi đã chọn lựa được một vị tu hành đúng đắn, đáng làm gương mẫu cho tôi học hỏi, vậy phải làm thế nào để nhập môn tu hành ?

Đ. Phải thọ pháp Tam-qui và giữ giới cấm.

26. **V.** Muốn thọ pháp ấy phải làm sao ?

Đ. Phải viết đơn xin với Giáo-hội. Trong đơn có nói rằng mình muốn ông A hay ông B truyền thọ qui giới cho mình. Ngoài ra cũng có thể nhờ người quen giới-thiệu (người trong Giáo-hội) cho mình nhập môn tu hành.

27. **V.** Nếu tôi chưa biết vị nào để chọn lựa, nhưng tôi muốn nhập môn tu hành, vậy phải làm sao ?

Đ. Hãy đến Giáo-hội, nhưng không xin đích danh một vị nào để truyền thọ qui giới. Trong Giáo-hội có sẵn ban Đạo-đức lo về việc này.

28. **V.** Tam-qui là ba món nào ?

Đ. Một là qui y Phật,

Hai là qui y Pháp,

Ba là qui y Tăng.

29. **V.** Qui y nghĩa là gì ?

Đ. Qui là theo, y là nương. Qui y tức là nương theo, cũng có nghĩa là trở về. Nương theo Phật, nương theo Pháp, nương theo Tăng, gọi là Tam-qui.

30. **V.** Xin ông cho biết thêm ý nghĩa « nương theo », dạng hiểu cho rành ?

Đ. Cũng như con nhờ nương theo cha mẹ mà trưởng thành và nên thân phận. Cũng như học trò nương theo thầy mà học hỏi.

Nương theo Phật để tu hành cho được thành công đắc quả y như Ngài đã đắc quả.

Nương theo Pháp, tức là nương theo giáo-lý kinh, luật, luận để mở mang trí-huệ, thấu triệt được nguyên-lý của vũ-trụ vạn hữu.